

Bezinning 660: Zie de mens

Johannes 19,1-7 = fragment Goede Vrijdag ABC-jaar

Het Woord

Toen liet Pilatus Jezus geselen. De soldaten vlochten een kroon van doornen, zetten die op zijn hoofd en deden Hem een purperen mantel aan. Ze liepen naar Hem toe en zeiden: 'Leve de koning van de Joden!' en ze sloegen Hem in het gezicht.

Pilatus liep weer naar buiten en zei: 'Ik zal Hem hier buiten aan u tonen om u duidelijk te maken dat ik geen enkel bewijs van zijn schuld heb gevonden.' Daarop kwam Jezus naar buiten, met de doornenkroon op en de purperen mantel aan. 'Hier is Hij, de mens,' zei Pilatus. Maar toen de hogepriesters en de gerechtsdienaars Hem zagen begonnen ze te schreeuwen: 'Kruisig Hem, kruisig Hem!' Toen zei Pilatus: 'Neem Hem dan maar mee en kruisig Hem zelf, want ik zie niet waaraan Hij schuldig is.' De joden zeiden: 'Wij hebben een wet die zegt dat Hij moet sterven, omdat Hij zich de Zoon van God heeft genoemd.'

Stilte bij het Woord

Een woord bij het Woord

In het hele verhaal van Jezus bij Pilatus vallen twee woorden op: 'buiten' en 'binnen'. Op die manier herkennen we zeven delen in de tekst.¹ Hier lezen we eerst het middelste deel.² Jezus is een speelbal van de soldaten van Pilatus, dus van de Romeinen. Op drie manieren drijven ze de spot met Jezus. Ze zetten Hem een doornen kroon op het hoofd en doen Hem een purperen mantel om, tekenen van zijn koningschap. Het is ironisch bedoeld, een ware parodie. Dat wordt nog duidelijker doordat ze Hem kaakslagen geven. Daarmee wil Johannes zeggen dat Jezus de lijdende dienaar is.³

¹ A *buiten*: Pilatus en de joden: eerste onderhoud: verzen 18,28-32

B *binnen*: Pilatus en Jezus: het koningschap van Jezus: verzen 18,33-38a

C *buiten*: Pilatus en de joden: Jezus of Barabbas: verzen 18,38b-40

D *binnen*: de kroning van Jezus, de echte Koning: verzen 19,1-3

C' *buiten*: Pilatus en de joden: ecce homo: verzen 19,4-7

B' *binnen*: Pilatus en Jezus: de macht van Pilatus: verzen 19,8-12

A' *buiten*: Pilatus en de joden: zie de Koning: verzen 19,13-16.

² Tot aan de witregel.

³ Zie Jesaja 50,6.

In het volgende gedeelte wordt Jezus opnieuw naar buiten gevoerd, met de kroon en de mantel. Pilatus doet een uitspraak, alweer spottend bedoeld: 'Ecce homo', 'Zie, de mens.' Pilatus zegt hier al de tweede en derde maal in negen verzen⁴ dat hij geen schuld vindt in Jezus. Maar omdat de joodse oversten en hun helpers schreeuwen Hem te kruisigen, levert hij Jezus aan hen uit. Zij verwijzen voor hun beslissing naar hun eigen Wet. Jezus geeft zich uit als de Zoon van God. Maar ze zijn ervan overtuigd dat Jezus dat niet is.

Jezus wordt op drie manieren bespot en gehoond. Hij wordt koning genoemd, Hij wordt de mens genoemd en Hij wordt Zoon van God genoemd. Drie titels die uitermate ironisch bedoeld zijn. Maar in feite drukken ze exact uit wie Jezus werkelijk is. Jezus is koning, maar niet zoals zijn tegenstrevers het begrijpen. Hij is de mens bij uitstek, zelfs de Mensenzoon. En Hij is de Zoon van God. Midden in het lijdensverhaal wordt op deze manier de identiteit van Jezus duidelijk. En Jezus zal koning, Mensenzoon en Zoon van God zijn ondanks alle tegenkantingen en de schijn van het tegendeel.

Het Woord in mijn leven

Kwets ik mensen met spot en hoon? Sla ik mensen? Word ik soms geslagen? Hoe ga ik daarmee om? Zie ik in Jezus mijn hemelse koning, het model voor alle mensen en de Zoon van God?

Bidden met het Woord

Heer Jezus,
U werd bespot en gehoond.
U was voorwerp van parodie.
Ofschoon U onschuldig was,
heeft men U toch gekruisigd.
Maar doorheen dat alles
hebt U zich geopenbaard
als de lijdende dienaar,
als onze hemelse koning,
als de mens bij uitstek
en als Zoon van God.
Dank omdat U trouw was
aan Uw roeping en zending,
aan de wil van de Vader.
Geef dat ik U altijd eer. Amen.

© Eric Haelvoet 2017

⁴ Eerste maal: 18,28. Tweede maal: 19,4. Derde maal: 19,6.